

AYDIN ADNAN MENDERES ÜNİVERSİTESİ DERS BİLGİ FORMU

Dersin Adı		Genetik							
Ders Kodu		VET110		Ders Düzeyi		Lisans			
AKTS Kredi	1	İş Yüğü	25 (Saat)	Teori	1	Uygulama	0	Laboratuvar	0
Dersin Amacı		Canlılardaki değışim ve kalıtım olaylarını, bu olayların meydana gelmesinde etkili olan mekanizmaları, ve canlılara ait olan özelliklerin sonraki generasyonlara nasıl geçtiğini öğretmek.							
Özet İçeriğı		Genetik madde, gen ve kromozomların yapısı, kalıtım yolları, genlerin birbirleri olan ilişkileri, mutasyonlar, çiftlik hayvanlarında kalıtsal kusur ve hastalıklar.							
Staj Durum		Yok							
Öğretim Yöntemleri		Anlatım (Takrir), Gösterip Yaptırma, Bireysel Çalışma							
Dersi Veren Öğretim Elemanı(ları)			Dr. Öğr. Üyesi Solmaz KARAARSLAN						

Ölçme ve Değerlendirme Araçları

Araç	Adet	Oran (%)
Ara Sınav (Vize)	1	40
Dönem Sonu Sınavı (Final)	1	70

Ders Kitabı / Önerilen Kaynaklar

1	Odabaşıoğlu, F. (2005): Veteriner Genetik. Ofset Baskı cilt, S.Ü. Basımevi, KONYA.
2	Başaran N. (1994): Tıbbi Genetik. 5. baskı, Bilim Teknik Yayınevi, İSTANBUL
3	Nicholas, F.W. (2003): Introduction Veterinary Genetics. Blackwell Publishing, Oxforg, UK.
4	Zöldag, L. (2008): Veterinary Genetics and Animal Breeding. A/3 Ltd 1077 Budapest

Hafta	Haftalara Göre Ders Konuları	
1	Teorik	Genetik biliminin çalışma konuları ve önemi, veteriner hekimlikte genetik biliminin kullanım alanları, karakter, genotip, fenotip ve çevre kavramları, varyasyonun tanımı ve çeşitleri.
2	Teorik	Genetik madde, DNA ve RNA'nın yapısı ve fonksiyonları, RNA çeşitleri genetik şifre, protein sentezi, DNA ve RNA yapılarının karşılaştırılması.
3	Teorik	Kromozomların morfolojik yapısı ve çeşitleri, değişik türden canlılarda kromozom sayıları, karyotip kavramı
4	Teorik	Genetik açıdan bölünmeler, spermatogenezis ve oogenezis
5	Teorik	Etki biçimine göre gen tipleri ve bunların kalıtımı, mendel kalıtımı ve yasaları,
6	Teorik	Mono ve dihibrit birleştirmeler ve temel prensipleri Tri ve polihibrit birleştirmeler ve temel prensipleri
7	Teorik	Allel genler arasındaki etkileşimler (dominantlık, kodominantlık, intermedierlik, penetrans, expressivity)
8	Ara Sınav (Vize)	Ara sınav
9	Teorik	Allel olmayan genler arasındaki etkileşimler (epistazis, pleitropi, polimeri, kriptomeri)
10	Teorik	Allel olmayan genler arasındaki etkileşimler (epistazis, pleitropi, polimeri, kriptomeri)
11	Teorik	Çiftlik hayvanlarında donların ve kan gruplarının kalıtımı ve yetiştiricilikteki önemi
12	Teorik	Cinsiyet etkisinde ve cinsiyete bağlı kalıtım
13	Teorik	Letal genler
14	Teorik	Mutasyon kavramı, gen ve kromozom mutasyonları
15	Teorik	Çiftlik hayvanlarında görülen kalıtsal kusur ve hastalıklar ile bunların sürülerden eliminasyonu
16	Dönem Sonu Sınavı (Final)	Yarıyıl sonu sınavı

Dersin Öğrenme, Öğretme ve Değerlendirme Etkinlikleri Çerçevesinde İş Yüğü Hesabı (Ortalama Saat)

Etkinlik	Adet	Ön Hazırlık	Etkinlik Süresi	Toplam İş Yüğü
Kuramsal Ders	14	0	1	14
Ara Sınav	1	4	1	5

Dönem Sonu Sınavı	1	5	1	6
Toplam İş Yüğü (Saat)				25
Yuvarla [Toplam İş Yüğü (saat) / 25*] = AKTS Kredisi				1
*25 saatlik iş yükü 1 AKTS olarak kabul edilmektedir.				

Dersin Öğrenme Çıktıları

1	Fenotip, genotip, çevre kavramlarını öğrendiğinden canlıların özelliklerinin nasıl şekillendiğini bilir.
2	Varyasyon ve varyasyon kaynakları ile varyasyon çeşitlerini öğrendiği için canlılardaki değişim hakkında fikir yürütebilir.
3	Kalıtım kavramını ve Mendel kalıtımını öğrenerek özelliklerin generasyonlara nasıl geçtiğini bilir.
4	DNA ve RNA'nın yapısı ve fonksiyonlarını, gen, genetik şifre, kromozom, hücre bölünmelerini öğrendiğinden canlılardaki benzerlik ve farklılıkların nedenlerini kolayca algılar.
5	Mutasyonları ve mekanizmaları ile mutasyon çeşitlerini öğrendiğinden çiftlik hayvanlarında görülen kalıtsal kusur ve hastalıklar hakkında fikir yürütebilir.
6	Mesleğin icrası sırasında öğrendiği bilgileri ırk tayini, ebeveynlik testleri, kan gruplarının belirlenmesi gibi konularda kullanabilecek bilgiye sahip olur.
7	Hayvan ıslahı çalışmalarında hayvan genetiği temel bilgilerini kullanacak alt yapıya sahip olur.

Program Çıktıları (Veteriner Programı)

1	Veteriner hekimlerin ilişkili olduğu hasta, hasta sahipleri, toplum ve çevre ile ilgili etik ve yasal sorumluluklarını anlamak
2	Veteriner hekimliği ile ilgili organizasyon, yönetim ve mevzuat bilgisine sahip olmak
3	Veteriner hizmetlerinde sağlık ve güvenliği geliştirmek, izlemek ve sürdürmek; kalite güvencesi sistemleri hakkında bilgi sahibi olmak; risk yönetimi ilkelerini uygulamaya koymak
4	Hasta sahipleri, toplum, meslektaşlar ve ilgili makamlarla uygun bir dil kullanarak etkili bir şekilde iletişim kurmak
5	Klinik ve müşteri kayıtları ile gerektiğinde meslektaşları tatmin edici ve toplum tarafından anlaşılabilir bir biçimde vaka raporları hazırlamak
6	Hizmet sırasında multidisipliner bir ekibin üyesi olarak etkili bir şekilde çalışmak
7	Veteriner hekimliği faaliyetlerinde ekonomik ve duygusal durumu anlamak
8	Literatür ve sunumları eleştirel bir şekilde gözden geçirebilmek ve değerlendirebilmek
9	Klinik yönetim prensiplerini anlamak ve uygulamak, kanıta dayalı veteriner hekimliği uygulamalarını yapmak
10	Hayvan bakımı ve veteriner halk sağlığı hizmetlerinin kalitesini artırmak için veteriner hekimliği bilgilerinin geliştirilmesine katkıda bulunmak, bu amaçla mesleki yeteneklerini kullanmak
11	Eksik bilgi ile başa çıkma, beklenmedik durumlarla başa çıkma ve değişime uyum sağlama yeteneğini göstermek
12	Kişisel ve mesleki sınırları tanıma ve gerektiğinde nasıl profesyonel danışmanlık, yardım ve destek alınacağını bilmek
13	Yaşam boyu öğrenme becerisi ile mesleki gelişim ve öğrenme kararlılığı göstermek. Bu, mesleki deneyimin yansıması ve kayıt altına alınması ile performans artırılması ve yetkinlik için önlemler almayı içerir
14	Performansı artırmak/iyileştirmek için kendi kendini denetleme ve akran grubu inceleme süreçlerine katılmak
15	Bireysel hayvan veya hayvan grubunun ve çevresinin konuyla ilgili geçmiş bilgilerini doğru ve eksiksiz bir şekilde öğrenmek
16	Hasta hayvanları güvenli bir şekilde ve hayvanlara saygı göstererek zaptı-raptını yapmak ve veteriner hekimin bu teknikleri gerçekleştirmesine yardımcı olmak
17	Tam bir klinik muayene yapma ve klinik karar verme becerisini göstermek
18	Uygun tedavi planları geliştirmek ve hastaların çıkarlarına ve mevcut kaynakların uygunluğuna göre tedaviyi yönetmek
19	Acil bir durumda tüm türlere bakmak, ilk ve acil yardım yapmak
20	Bir hayvanın veya hayvan grubunun fiziksel durumunu, refahı ve beslenme durumunu değerlendirmek ve hasta sahibine yetiştiricilik ve beslenme ilkeleri hakkında tavsiyelerde bulunmak
21	Örnekleri toplamak, saklamak ve taşımak, uygun teşhis testlerini seçmek, test sonuçlarını yorumlamak ve anlamak
22	Hastanın uygun geçmiş bilgilerinin alınması da dahil olmak üzere, başvuru ve tanı hizmetleriyle açık bir şekilde iletişim kurmak ve işbirliği yapmak
23	Görüntüleme ve diğer tanı yöntemlerinin tanı koymadaki katkısını öğrenmek. Temel görüntüleme ekipmanlarını kullanmak ve iyi sağlık ve güvenlik uygulamaları ile mevcut yönetmeliklere göre vakaya uygun bir muayene gerçekleştirmek
24	İhbarı mecburi, kayıt altına alınması gereken ve zoonoz hastalıkların şüpheli belirtilerini tanımak ve ilgili makamları bilgilendirmek de dahil olmak üzere uygun önlemleri almak
25	Lisanslı ilaçlarla ilgili uygun veri kaynaklarına erişmek
26	Mevzuata ve en son ilaç rehberine uygun olarak ilaçları doğru ve bilinçli bir şekilde reçete etmek ve dağıtmak
27	Şüpheli yan etkiler rapor etmek
28	Ekipman sterilizasyonu ve giysilerin dezenfeksiyonu da dahil olmak üzere, biyogüvenlik prensiplerini doğru bir şekilde uygulamak
29	Aseptik cerrahiyi doğru şekilde gerçekleştirmek
30	Sedasyon, genel ve bölgesel anesteziyi güvenli bir şekilde uygulamak; kimyasal kısıtlama yöntemlerini uygulamak

31	Ağrıyı değerlendirir ve yönetir
32	Gerekli görüldüğünde, öteneziyi hayvan sahiplerinin duygularına duyarlılık göstererek, hayvana saygı duyarak ve uygun bir yöntem kullanarak yapmak, mevcut olanların güvenliği açısından karkasların bertarafı konusunda tavsiyede bulunmak
33	Sistematik bir şekilde ölüm sonrası otopsi muayenesi yapmak, gözlemleri kaydetmek, dokuları örneklemek, saklamak ve nakletmek
34	Gıda zinciri için ayrılan hayvanların ante-mortem muayenesini hayvan refahına dikkat ederek yapmak; hayvansal kökenli ürünlerin kalitesini ve güvenliğini etkileyen koşulları doğru bir şekilde tespit etmek, gıda zincirine uygun olmayan koşulları bulunduran hayvanları dahil etmemek
35	Gıda üreten hayvanların post-mortem incelemesi ve gıda teknolojisi alanındaki denetim de dahil olmak üzere gıda ve yemlerin muayenesini yapmak
36	Türlere uygun ve kabul edilen hayvan sağlığı, refahı ve halk sağlığı standartlarına uygun önleyici programlar hakkında tavsiyelerde bulunmak ve uygulamak

Program ve Öğrenme Çıktıları İlişkisi 1:Çok Düşük, 2:Düşük, 3:Orta, 4:Yüksek, 5:Çok Yüksek

	ÖÇ1	ÖÇ2	ÖÇ3	ÖÇ4	ÖÇ5	ÖÇ6	ÖÇ7
PÇ1	1	1	1	1	1	1	1
PÇ20	2	2	2	2	2	2	2

